

vere antal vil det næppe være muligt at tilrettelægge arbejdets udførelse på rimelig måde».

2. Lovfæstelsen i 1992

2.1. Indledning

I december 1991 vedtog Folketinget enstemmigt gennem en ændring af straffeloven (lov nr. 6 af 3. januar 1992) at lovfæste regler om samfundstjeneste. Loven trådte i kraft den 1. april 1992. Reglerne byggede på Straffelovrådets betænkning nr. 1211/1990 om samfundstjeneste.

Ved loven tilsigtede man ikke at gennemføre en væsentlig anden praksis med hensyn til anvendelsen af samfundstjeneste end den, der havde udviklet sig under forsøgsordningen.

Loven havde derimod til formål at markere samfundstjenestens særlige stilling som en form for betinget dom, der i kraft af arbejdsforpligtelsen adskiller sig fra andre betingede domme og derfor burde have sit eget kapitel i straffeloven. Endvidere havde loven til formål udtrykkeligt at regulere nogle forhold, som hidtil havde beroet på forudsætninger og retningslinier i forsøgsordningens forarbejder, samt at skabe hjemmel for afvigelser i forhold til de almindelige regler om betingede domme på punkter, hvor erfaringerne fra forsøgsordningen talte derfor. Der blev således fastsat regler om fastsættelse af prøvetid og tilsynstid, om retsvirkninger af vilkårsovertrædelser og om anvendelse af kombinationsdom.

I forbindelse med forslaget's behandling tilkendegav Folketingets Retsudvalg, at dom til samfundstjeneste - som i forsøgsperioden - skulle anvendes i de tilfælde, hvor en almindelig betinget dom ikke fandtes tilstrækkelig. Med det forbehold, at der eksisterede et grænseområde mellem betinget og ubetinget dom, hvor det i væsentlig grad beror på et skøn, om dommen vil falde ud til en betinget eller ubetinget dom, understregede udvalgets flertal således, at der ikke måtte ske skred i praksis, således at dom til samfundstjeneste over årene udviklede sig til at blive en skærpelse af andre betingede domme.

Reglerne om samfundstjeneste blev indført i straffelovens kapitel 8, §§ 62-67.

2.2. Kriminalitetstyper

Det fremgår af Straffelovrådets betænkning nr. 1211/1990 om samfundstjeneste, at rådet i det store hele tilsluttede sig den praksis, der havde udviklet sig. Rådet fandt ikke grundlag for at

foreslå nye eller væsentligt ændrede retningslinier for anvendelsen af samfundstjeneste i relation til de forskellige kriminalitetstyper. Rådet anså det som selvfølgeligt, at tyveri og andre berigelsesforbrydelser (bortset fra røveri) også i fremtiden ville udgøre langt de vigtigste områder for samfundstjeneste.

Et flertal af Folketingets Retsudvalg fastslog, at den praksis, der havde dannet sig under forsøgsperioden, hvorefter samfundstjenestens absolute kerneområde var berigelseskriminalitet, burde fortsættes. Brug af samfundstjeneste ved de grovere kriminalitetstyper som f.eks. vold, røveri, narkotikasager og sædelighedsforbrydelser (varsomhedsområdet) burde kun undtagesvis finde sted og kun efter en nøje individuel vurdering.

Forud for lovfæstelsen overvejede Straffelovrådet blandt andet, om der under en fremtidig ordning burde være mulighed for at idømme samfundstjeneste i visse sager om spiritus- og promillekørsel. Imod en sådan ordning talte ifølge Straffelovrådet, at området for ubetinget frihedsstraf allerede var blevet væsentligt begrænset i sager om spiritus- og promillekørsel (ved nedkriminaliseringen pr. 1. juli 1981), og at det var et spørgsmål, om ikke strafanvendelsens almenpræventive formål kunne blive svækket ved en yderligere begrænsning gennem dom til samfundstjeneste. Herudover bemærkede rådet, at det måtte tages i betragtning, at brugen af samfundstjeneste i udvalgte sager ville skabe en ulighed i reaktionspraksis på et område, hvor det i almindelighed er anset for en stor fordel, at der er en betydelig fasthed og ensartethed i domstolens praksis. Endelig anså rådet det for tvivlsomt, om en ordning med samfundstjeneste kunne gennemføres på en praktisk tilfredsstillende måde, når sanktionen skulle træde i stedet for korte frihedsstraffe, som kun kunne give grundlag for at fastsætte et forholdsvis lavt antal arbejdstimer.

På den baggrund konkluderede Straffelovrådet, at der ikke gennem bemærkninger til et lovforslag skulle lægges op til en praksisændring i retning af samfundstjeneste for spiritus- og promillekørsel. Et mindretal af rådet fandt dog tilstrækkeligt grundlag for, at der som led i behandlingen af et lovforslag eller ved en senere lejlighed kunne træffes en principbeslutning om, at anvendelsen af samfundstjeneste i stedet for